

DATOS IDENTIFICATIVOS

Desenvolvemento psicolóxico e do aprendizaxe no ensino secundario

Materia	Desenvolvemento psicolóxico e do aprendizaxe no ensino secundario			
Código	V02M066V02109			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade (Vigo): Ciencias Experimentais. Matemáticas e Tecnoloxía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Ares Ferreirós, Martina Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web	http://ftellado@vigo.es			
Descrición xeral	A presente materia ten un carácter básico e común para todas as especialidades do posgrao de Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuadrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicolóxicos (*cognición, linguaxe, personalidade, etc.) no período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de docentes da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento dos adolescentes a través dunha idónea planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
B9	Foñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.

C5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender os procesos de interacción educativa na aula e os procesos cognitivos, metacognitivos e afectivo-motivacionais que subxacen á aprendizaxe e planificar e aplicar estratexias para a súa promoción.	B8 B9 B16 C2 C5 D3
Deseñar propostas de actuación educativa para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, acordadas coa organización do centro docente.	B7 B8 B9 B16 C4 C5 C9

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Conceptos de desenvolvemento, factores, teorías.
2.PSICOLOXIA EVOLUTIVA	2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia.
23.PSICOLOXIA DA EDUCACIÓN	3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. 3.4. Factores interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos.
4. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	Descrición, avaliación e intervención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	12	70	82
Lección maxistral	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de maneira individual como grupal, baixo a dirección dos docentes.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	ATENDERASEN A DIBIDAS E INICIATIVAS PLANTEXADAS POLOS ALUMNOS DURANTE A REALIZACIÓN DAS ACTIVIDADES

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Actividades e prácticas a resolver en clase	70	B7 B8 B9 B16	C2 C4 C5 C9	D3
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas sobre os contidos do temario	30	B7 B8 B9	C2 C4 C5 C9	D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos do 80% estando admitido faltar ao 20% da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto na proba tipo test como nos traballos de aula como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. O alumnado que non poida seguir a continua realizará unha proba dos contidos da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características da devandita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente. Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Coll, C. (Coord.), **Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria**, Graó, 2010
- Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps), **Desarrollo psicológico y educación, 2**, Alianza, 2001
- García-madruga, J. y Delval, J., **Psicología del Desarrollo I**, UNED, 2010
- González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002
- Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords.), **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Pirámide, 2011
- Palacios, J., Marchesi, A. y Coll, C. (Comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, Alianza, 1999
- Santrock, J.W., **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2006
- Santrock, J.W., **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill, 2006
- Shaffer, D.R. y Kipp, K., **Psicología del desarrollo infancia y adolescencia, 7ª**, CENGAGE LERANING, 2007

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

* Metodoloxías docentes que se manteñen; para o curso 2020-21 non hai modificacións significativas nas metodoloxías no tres escenarios docentes previstos, a única adaptación que é a relativa ao seu modo de execución . No posible escenario de ensino mixto ou *semipresencial as metodoloxías levarán a cabo de modo presencial e virtual. Por outra banda no escenario de ensino a distancia , as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican; non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, fóra de como di o apartado anterior , a súa modalidade de execución , presencial ou virtual(no caso dun escenario mixto), e exclusivamente virtual(no caso dun escenario a distancia)

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías); No potencial escenario de docencia *semipresencial , as

sesións de *tutorización poderán realizarse de forma presencial ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza.

No caso dun escenario docente de modalidade a distancia , as *tutorizacións realizánsese unicamente polos medios *telemáticos mencionados.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir ; non hai modificacións nos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe , A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

* Outras modificacións; Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia *semipresencial nas aulas , a actividade docente virtual impartirase mediante o campus integra, e utilízase a plataforma *Faitic como reforzo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

* Probas pendentes que se manteñen; todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades previstas; presencial, mixta ou a distancia para o curso 220/21. Os criterios de avaliación , así como a súa *ponderación sobre a nota final mantéñense para todo o alumnado. Os tipos de probas de avaliación tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu tipo de execución no caso dos dous escenarios potenciais extraordinarios previstos. *Así no caso de estar nunha situación de ensino mixto ou *semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial , dependendo das instalacións e medios dispoñibles. De non se *r posible realízasas *presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou soamente de forma virtual. si a situación de ensino é a distancia a avaliación realizánsese de forma virtual.

...

* Probas que se modifican, non hai modificacións

* Novas probas non se prevén novas probas de avaliación

* Información adicional, non hai.
